

HRVATSKI glasnik

Godina XVI, broj 26

29. lipnja 2006.

cijena 80 Ft

Foto: Sijan Balafinac

Šokica

Komentar

Vrednovanja i priznanja

Završena je školska godina. Svatko na kraju dobiva svoju svjedodžbu u kojoj je vrednovan njegov cjelogodišnji rad. Svjedodžbe se uvijek uručuju u okviru svečanosti, a za koga je to svečanost, to je već drugo pitanje, jer onima sa slabijim rezultatima možda i nije.

Prilikom otvaranja svoje svjedodžbe uvijek sam osjećala nešto u grlu, hoće li biti u njoj očekivani rezultat, hoću li se iznenaditi pozitivno ili negativno, jer ipak se zna da ako netko nije imamo potpuno odlične ocjene (to je vrlo rijetko, samo vrlo nadareni uspiju), ipak se nada da će dobiti bolju ocjenu iz predmeta iz čega je stajao između dvije ocjene.

Vjerojatno ima mnogih koji su se razočarali dobivši lošiju ocjenu. Osjećali su nepravdu jer oni sami znaju koliko su radili tijekom godine, pa možda ona brojka koja dospije u dokument ne pokazuje baš pravu vrijednost usvojenoga znanja. Kod čovjeka odnosno učenika odmah se javlja i zavist prema onima koji su možda s lakoćom osvojili bolju ocjenu; uspoređuje svoje rezultate s drugima, i već se javlja u njemu odbojnost prema ostalima i prema nastavniku.

Čovjek je takve naravi da voli dobivati neku uzvratnu informaciju o svome radu. Naravno, svatko je željan pohvale, priznanja, možda i onda ako to ne zavrijedi.

Ali može li se pravedno vrednovati? Koja su osnovna načela po kojima se vrednuju ljudi? U različitim zajednicama, kulturama, kategorijama oni se ne podudaraju, jer svaki sustav ima svoje postavljene vrednote prema kojem će ljude ocijeniti prema svome radu.

Dok sam polazila osnovnu školu, mnogi od mojih vršnjaka dobili su priznanja, poklon-knjigu, možda poklon-ljetovanje i na kraju školske godine to je bio golem poticaj za daljnji rad.

Na žalost, nakon društvenih promjena kao da su priznanja nestala i u školama pa i na poslu, no posljednjih nekoliko godina počinju se vraćati, ali kao da im je sjaj izbljedio, jer nije svejedno za što se daju, kako se daju i, naravno, kome se daju.

Ne bih uvrijedila nikoga tko je dobio bilo kakvo priznanje, jer zacijelo mu je uručeno za kakav doprinos za opće dobro društva, ali često se zaboravljaju ljudi pa i djeca koja tiho, sa srcem rade, bez ikakve pohvale, bez toga da bi očekivali bilo kakvo priznanje.

Bila sam vrlo sretna kada je prije nekoliko godina dodijeljeno priznanje jednoj teti koja je godinama radila u svome selu, organizirala razne programe, podučavala djecu i bila je aktivna u više aktivnosti. Dakako, za to nisu znali u drugim regijama, ali ona je u svome mjestu, u svojim uvjetima i mogućnostima dala maksimalno, pa još i više od toga.

Možda bi bilo potrebno više puta zapaziti takve ljude, takvu djecu koja ne rade poradi takozvane reklame, kojima nisu dani takvi uvjeti da s lakoćom budu istaknuti, ali gdje djeluju, obavljaju vrlo vrijedan posao.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Hrvatska nogometna reprezentacija nije se uspjela plasirati u osminu finala Svjetskog prvenstva u nogometu, jer je u utakmici trećeg kola u skupini F igrala neriješeno s Australijom, što joj nije bilo dovoljno za prolaz. Premda su mnogi hrvatsku reprezentaciju smatrali sposobnom za ulazak u osminu finala, ona nije opravdala očekivanja i po mnogima pokazala je slabu igru u utakmici s Australijom koja je igrana u Stuttgartu pred 53 tisuće gledatelja, a hrvatski navijači nadmašili su još jednom sebe.

Prošloga vikenda, točnije 25. lipnja, slavili smo Dan državnosti. Prije 15 godina hrvatski narod na referendumu glasovao je za suverenu i samostalnu Hrvatsku. Središnja proslava Dana državnosti održana je u Vukovaru, gradu mučeniku Domovinskog rata. I Hrvati u Mađarskoj slavili su u diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu pa tako i u Mađarskoj. Generalni konzulat na slavlje je pozvao mnogobrojne Hrvate u zgradu Županijske skupštine u Pečuhu.

U odnosu na prošli ponedjeljak, 26. lipnja broj birača u hrvatskim biračkim popisima u 127 naselja u Mađarskoj popeo se na sveukupni broj od 3496. Manjinska hrvatska politika kaže kako je to malen broj birača te kako u preostalom vremenu do 15. srpnja trebamo aktivizirati hrvatski živalj u Mađarskoj.

Potkraj tjedna održana je druga

redovita Skupština HDS-a s nizom tema o kojima možete čitati iscrpno izvješće na stranicama našega tjednika.

U Čavolju su se spomenuli domoljuba, svećenika, čovjeka od pera Ivana Petreša. U Vršendi se okupilo domalo tisuću ljudi oko ovčjeg repa, domaće sorte bijeloga vina i jela od ovčjeg mesa. Bila je to prava promocija vršenskoga kraja gdje su prevladavali, kao i uvijek, Šokci iz Vršende. Velik broj Hrvata iz cijele županije našao se toga dana ondje na pikniku za pamćenje.

Svećenici Hrvati danas su rijetki, a da ih imamo, sjetili smo se još jednom ovih dana slaveći zlatnu misu Stjepana Zagorca u nijemetsko-salantskoj crkvi. Franjo Pavleković slavio je svoju srebrnu misu u rodnome Novom Selu pred mnoštvom vjernika i u društvu 18 svećenika. Vilmoš Harangozo je ovih dana premješten iz Serdahela. Rijetki su oni koji su kao dekan župnik Stjepan Zagorac 40 godina proveli u jednoj župi među svojim, među vjernicima Hrvatima, služeći i Bogu i njima na svome životnom putovanju. Za njegovu pastirsku službu đakovačko-srijemski biskup Marin Srakić, koji je nazočio misnom slavlju u nijemetskoj crkvi, 28. lipnja u Đakovačkoj katedrali na blagdan zaštitnika katedrale sv. Petra i Pavla dodijelio mu je naslov začasnoga kanonika stolnoga kaptola Đakovačko-srijemske biskupije.

B. P. B.

Aktualno **Druga ovogodišnja Skupština HDS-a**

U sjedištu HDS-a 24. lipnja održana je njegova druga ovogodišnja skupština, kojoj je od 52 zastupnika nazočilo njih 31. Pošto je izabran zapisničar u osobi Eve Išpanović i ovjerovitelji zapisnika Katarina Koncer i Zoltan Farago, minutom šutnje zastupnici su se spomenuli preminulog učitelja Ivana Gugana.

Bogati dnevni red, po mišljenju zastupnika Ivica Đuroka, nije sadržavao najvažniju točku sadašnjega političkog trenutka, a to je razmatranje pitanja vezanih uz manjinske izbore, pa je on predložio da to bude prva točka dnevnoga reda, što je i prihvaćeno, a prihvaćene su i još dvije dopune dnevnoga reda: dopuna nacrta ugovora o prodaji nekretnina santovačke hrvatske škole i dodjela priznanja HDS-a Stjepanu Zagorc u povodu njegove 50-godišnje svećeničke djelatnosti. U prvoj točki dnevnoga reda zastupnik Ivica Đurok naglasio je kako treba početi političke pregovore između Saveza Hrvata u Mađarskoj i HDS-a glede imena hrvatskih kandidata za zastupnike manjinskih samouprava. Naglasio je kako hrvatski mediji u Mađarskoj trebaju više pozornosti posvetiti suštinskoj problematici izbora. Stipan Karagić podržao je Đurokovu inicijativu, te kazao kako i HDS i Savez imaju svoj odgovarajući odbor, te je potrebno upriličiti zajednički sastanak, ali se o sastavu buduće Skupštine HDS-a može početi razmišljati tek nakon listopadnih izbora. Zasada je najvažnija aktivnost zastupnika HDS-a u njihovim lokalnim sredinama i poticanje hrvatskog življa na davanje što većega broja izvjava o upisu u biračke popise. Croatikin ravnatelj pri tome je naglasio kako se tjednik Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski glasnik, već pola godine redovito i iscrpno na svojim stranicama bavi problematikom manjinskih izbora, a jednako tako i Internetski radio Croatia.

U drugoj točki dnevnoga reda kurator Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine Mišo Hepp referirao je o svom radu. Izvješće je jednoglasno prihvaćeno. Čaba Horvath je pri tome naglasio kako je dodjela financijskih sredstava za izdavanje i djelatnost manjinskog tiska više nego nedostatna; kod nas državna potpora pokriva tek 68% troškova, a jedina dobra vijest po njemu u svezi Zaklade jest što će se ona, bar po novinskim vijestima, ukinuti 2007. godine.

Treća točka dnevnoga reda bila je kulturna autonomija Hrvata u Mađarskoj. Pismeni materijal dostavili su Mijo Karagić i Stipan Karagić, a usmenu dopunu dao je Stipan Karagić kazavši kako su Katalonci i Sikuljci na putu ostvarenja teritorijalne autonomije, ali smo mi (Hrvati u Mađarskoj) daleko od nje. Danas je ključno pitanje jesu li naše ustanove ispunile zadaće kulturne autonomije. Predloženo je da Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj provede stručnu analizu i odgovori na pitanje kako je ostvarena kulturna

autonomija u posljednjih nekoliko godina u ustanovama koje su u vlasništvu HDS-a. Stipan Karagić naglasio je kako su zastupnici Skupštine prema pitanju i na temu kulturne autonomije pokazali ravnodušnost, te nijedan od njih nije poslao prijedlog na narečenu točku dnevnoga reda. Nato je zastupnik Štefan Krizmanić naglasio kako će kulturna autonomija imati bit samo tada ako broj birača u biračkim popisima ne stane na 3500, nego ako nas se izjasni bar 15 tisuća. Zastupnica Anica Torjanac kazala je kako je stanje na polju hrvatskoga školstva kritično pogotovo u malim vrtićima i školama koje se zatvaraju. Zastupnik Čaba Horvath kazao je kako HDS treba što prije odrediti političke odnose s matičnom zemljom koja se samo deklarativno obvezuje, dok je Mijo Karagić kazao kako je i sastanak te zapisnik sa sastanka Međuvladina mješovitog odbora od 16. lipnja pokazao kako ni priprema za sjednicu ni odnosi Zagreba prema Hrvatima u Mađarskoj nisu bili politički ispravni. Zagreb je pregovarao s mađarskim partnerima bez ikakve konzultacije s najvišim političkim tijelom Hrvata u Mađarskoj i njegovim vodstvom. Takav pristup Hrvatima u Mađarskoj ne mogu prihvatiti.

U četvrtoj točki dnevnoga reda govorilo se o radu HDS-ovih ustanova. O santovačkoj školi govorio je ravnatelj Joso Šibalin, čije je pismeno izvješće s usmenim dopunama prihvaćeno. O neprofitnom poduzeću Croatia govorio je njegov ravnatelj Čaba Horvath. On je naglasio negativni utjecaj europskih normi glede povrata poreza, zbog čega je Croatia u 2005. godini imala minus 15 milijuna forinti. Od 2006. ponovno se može vratiti povrat poreza, ali to se ne odnosi na državnu potporu koju je dobio Hrvatski glasnik. Croatia može raditi unatoč mnogobrojnim zakonskim promjenama, pa i promjenama Zakona o financiranju udžbenika. Sve u svemu, obećanja je mnogo, ali se ona sporo ili nikako ostvaruju, kazao je Čaba Horvath. Uz ovu točku dnevnoga reda govorilo se i o isteku mandata ravnatelja Croatiae. Glede toga bilo je više prijedloga: automatsko produženje mandata sadašnjem ravnatelju odlukom Skupštine bez raspisivanja natječaja, raspisivanje natječaja te donošenje odluke da sadašnji ravnatelj obavlja dužnost do odluke Skupštine po raspisanom natječaju, produživanje mandata sadašnjeg ravnatelja na X vrijeme bez raspisivanja natječaja. Odlukom zastupnika odlučeno je da se raspiše natječaj za ravnatelja Croatiae te da se mandat sadašnjeg ravnatelja

Dragi Hrvati i građani hrvatskog podrijetla u svijetu!

U ime Hrvatske matice iseljenika upućujem vam srdačne čestitke povodom Dana državnosti Republike Hrvatske. Na taj je dan Hrvatski sabor prije petnaest godina, 25. lipnja 1991., jednoglasno donio Deklaraciju o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske koja je u tome povijesnom trenutku iskazala zrelost, snagu i odlučnost hrvatskoga naroda da sam odlučuje o svojoj sudbini u međunarodnoj zajednici. Republika Hrvatska vaša je matična zemlja koja se obvezala na skrb za svoje iseljeničtvo u četrdesetak zemalja svijeta od Južne i Sjeverne Amerike, Europe do Australije i Novog Zelanda, a prošlostoljetna karta u jednome smjeru naša je prošlost. Naša se razdvojenost, razdvojenost domovinske i iseljene Hrvatske, pretvorila u našu veliku prednost, jer je ujedinjeni hrvatski narod uspio ostvariti san – svoju državu. Sudbinska povezanost hrvatskog iseljeničtva s domovinom imala je duboke povijesne i emotivne korijene, te se unatoč zaprekama ostvarivala, jer je to bio izbor i odluka iseljene Hrvatske. Velika je uloga hrvatskog iseljeničtva osamdesetih i devedesetih godina 20. stoljeća u tijeku nastanka samostalne države Republike Hrvatske i njezinoj obrani od srbijanske oružane agresije. Dragi Hrvati i građani hrvatskog podrijetla, slaveći u slobodi Dan državnosti Republike Hrvatske, pozvani smo, u zemlji i iseljeničtvu, pridonositi njezinu prosperitetu i međunarodnoj afirmaciji, te stvaranju mostova prijateljstva i suradnje sa zemljama u kojima živite.

Vaša

Ravnatelj:
[Signature]
Katarina Koncer, prof.

ŠOPRON – Ovu subotu se priredjuje Narodnosni dan. Kako je rekao Franjo Pajrić, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave, i Hrvati će nastupati s tamburaškom muzikom, i publika će se moći detaljnije upoznati s ovim tradicionalnim hrvatskim instrumentom ter još i ostalimi glazbali koja se hasnuju pri tamburaški sastavi. S ovim predstavljanjem političko tijelo ujedno objavljuje i približavajuću drugu veliku manifestaciju u ovom gradu. Plesni i tamburaški tabor će se organizirati i ovo ljeto, od 10. do 16. julija. U manjkanju financijskih sredstava, Hrvatska manjinska samouprava grada s velikom svotom podupira ov hrvatski stručni randevu muzičarov i folklorošev. bpb

Sjednica Mješovitog odbora za manjine

U Budimpešti je 16. lipnja održana VIII. sjednica hrvatsko-mađarskoga Mješovitog odbora za manjine. Hrvatsko izaslanstvo predvodio je dr. Slavko Leban, pomoćnik ministrice vanjskih poslova i europskih integracija, a mađarsko Ferenc Gémesi, pomoćnik ministra vanjskih poslova. O sjednici i točkama koje su ušle u zapisnik upitali smo za kratak komentar predsjednika HDS-a Miju Karagića koji je nazočio sjednici.

Vi ste i na subotnjoj sjednici Skupštine naglasili kako niste zadovoljni ni sa sadržajem Zapisnika s VIII. sjednice hrvatsko-mađarskoga Mješovitog odbora za manjine ni sa stavom službene politike.

Bio sam i na prvoj sjednici ovoga međuvladinog odbora, a i sada na zadnjoj. Dosada uvijek u pripremnoj fazi i jedna i druga strane konzultirala nas je što je ono što mi želimo da uđe u zapisnik odnosno nacrt zapisnika, što je ono što smatramo prioritetnim, važnim. Ovoga puta mađarska je strana to učinila jedanput, što nije dovoljno, treba da su nas više puta konzultirali, i to ne samo mene kao predsjednika HDS-a nego isto tako i predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj, i možda voditelje hrvatskih temeljnih ustanova. Hrvatska strana ovoga puta, na žalost, nijedanput nije s nama konzultirala iako ja znam da je bilo razgovora i pregovora između predsjednika i tajnika dviju strana. Po mome sudu nije to u redu, jer tko će nas zastupati na sjednici ovoga međuvladinog odbora ako nas neće podupirati i matična država i ona država u kojoj živimo.

Što je ono što trenutno nije u zapisniku ili je u njemu, ali bi trebalo jače i češće biti naglašeno?

S tim u svezi da kažem samo jedan primjer. Tamo gdje se govori o preporukama za školstvo, u točki pet stoji da se hrvatska strana obvezuje sagraditi posebni odjel đakčkog doma sa smještajnim kapacitetom od 50 postelja u Osijeku u Mađarskom prosvjetno-kulturnom centru. Točka sedam, gdje se govori o našoj santovačkoj školi i budućnosti ove naše važne prosvjetne ustanove, to je dosta maglovito formulirano. Na sjednici sam tražio da rečenica počne na isti način, da se mađarska strana obvezuje da će u roku od 1-2 godine sagraditi đakčki dom u Santovu. Za to nisam dobio potporu ni od jedne ni od druge strane. Zatražio sam nadalje da se Hrvatski glasnik 100-postotno financira iz državnoga proračuna jer hrvatska strana financira ne samo jedan tjednik ili časopis za Mađare u Hrvatskoj.

➔ produži za vrijeme koliko će trajati procedura natječajnog postupka.

Izvješće o radu Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj podnio je pismeno i usmeno nadopunio ravnatelj Ernest Barić. On je u usmenoj dopuni kazao kako je HDS-ova Skupština već prihvatila plan rada Zavoda, te novi zadaci, kao što je odluka iz treće točke dnevnoga reda o stručnoj analizi stanja na polju kulturne autonomije, koju bi trebao izvršiti Zavod, iziskuje za provedbu znatna dodatna financijska sredstva koja zasada Zavod nema. Ernest Barić, kao usporedbu, kazao je kako primjerice zavod Slovaka u Mađarskoj dobije tri puta veća sredstva od Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Povjerene zadaće Zavod će rado obaviti ako mu se prošire sredstva. Stipan Karagić je nato kazao kako sve parametre oko rada Zavoda određuje Skupština, te i Zavod od svog osnivača mora prihvatiti ostvarenje povjerenih zadaća. Izvješće Ernesta Barića s usmenom dopunom zastupnici su prihvatili.

O radu „Zavičaja” d.o.o., s usmenom dopunom, izvijestio je njegov ravnatelj Ladislav Gujaš. I kod njega se postavilo pitanje isteka mandata. Je li potrebno raspisati natječaj za mjesto ravnatelja ili ne? Razvila se rasprava iz koje je bilo vidljivo kako zastupnicima nije u dovoljnoj mjeri jasna odluka Skupštine prilikom imenovanja Ladislava Gujaša koja je tada glasila na vrijeme 1 + 1. Na kraju rasprave došlo se do zaključka kako su 1 + 1 dva, te da će se natječaj za ravnatelja „Zavičaja”, uzimajući pri tome u obzir i poslovnu godinu, vjerojatno raspisati potkraj ove kalendarske godine. O zbirci sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj referirao je Mijo Karagić. Naglasio je kako su radovi na zgradi Muzeja u tijeku te kako se otvaranje predviđa na proljeće 2007. godine.

U petoj točki dnevnoga reda: ostala pitanja i prijedlozi, donesena je odluka o raspisivanju natječaja za nagrađivanje prosvjetnih djelatnika, i to na poticaj predsjednice Odbora za odgoj i obrazovanje Marije Petrič, prihvaćeno je izvješće državne inspekcije o financijskom nadzoru poslovanja HDS-a. U odsutnosti predsjednice Marije Pilšić stav Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor tumačio je Tibor Dombai.

O financijskome stanju Hrvatskoga glasnika izvijestio je ravnatelj Croatice, izdavač Hrvatskoga glasnika Čaba Horvath koji je naglasio kako je sadašnji proračun na razini proračuna iz 2000. godine, što govori samo za sebe. Broj novinara radikalno je smanjen (najmanji od svih manjinskih tjednika), a jednako tako i troškovi poslovanja. Po devetnoj točki ugovora s Javnom zakladom za nacionalne i etničke manjine, koja je izdavača Croatice KHT dovela u teško stanje, jer ne može vratiti šest milijuna povrata poreza, a tu je i dug Croatice iz prošle godine od sedam milijuna HDS-u. Na ovakav način raspodjele

sredstava za manjinski tisak ne može se surađivati sa Zakladom, a deveta točka ugovora je protuzakonita. Stoga je ravnatelj Croatice predložio da Skupština HDS-a otpusti dug Croatice. Na glasovanje je stavljeno više prijedloga: o nevraćanju duga, vraćanju duga u iduće tri godine. Prihvaćeno je izvješće Croatikina ravnatelja o financijskome stanju Hrvatskoga glasnika te donesena odluka o odgodi duga na tri godine. Nakon toga, odlukom zastupnika, prihvaćena je bilanca HDS-a za 2005. godinu. Posljednja podtočka bilo je pitanje Mohačkoga muzeja, o čemu je zastupnicima referirao Mijo Karagić naglašavajući kako treba tražiti načine spašavanja neprocjenjivoga hrvatskoga blaga koje se nalazi u Mohačkome muzeju, i kako se trenutno radi na tome.

PITANJE TJEDNA

Za dr. Miju Karagića, predsjednika HDS-a

Pratite situaciju upisa i davanja izjava u hrvatske biračke popise u Mađarskoj. Kako ocjenjujete stanje danas, potkraj lipnja?

Imamo dosta posla u predstojeća dva tjedna. Pogledamo li pratile podatke, ima naselja gdje možemo biti zadovoljni, ali u većini ja osobno nisam zadovoljan jer očekujemo mnogo veću aktivnost naših ljudi, ili, budimo iskreni, aktivnost naših zastupnika koji su primili tu dužnost prije četiri godine da će kao hrvatski zastupnici predstavljati interese Hrvata. Od njih očekujem veću aktivnost. Na samome kraju možda ćemo biti i zadovoljni. Ako sve zbrojimo, pa mi budemo imali na našim listama samo 3-4 tisuće Hrvata, to je mali broj. Ako se on usporedi sa stvarnim brojem Hrvata u Mađarskoj, onda je to jako malo. Po mom sudu Hrvati u Mađarskoj bi na biračkim popisima morali imati desetak tisuća birača. Plašim se od posljedica malog odaziva jer to se može odraziti i utjecati na našu političku težinu.

Jer ako mi imamo svoju pozitivnu viziju i ako smo aktivni i svjesni, kao što to često naglašavamo, onda se moramo i upisati. Mene osobno zabrinjava i 1. listopada, dan izbora i broj upisanih koji će stvarno izaći na glasovanje. *bpb*

Intervju

Na julijskom pragu PETNO festival s koncertom Danijele Andraš Handler: „Predstavljaju se naše grupe, a i Petrovo Selo se prezentira pred svitom!”

PETNO festival etno-pop-rok-folk muzike, u organizaciji Hrvatskoga kulturnoga društva Gradišće u Petrovom Selu, lani je prvi put pozvan u žitak, i sa svojim trodnevnim sadržajnim programom je zdignuo na noge cijelo Gradišće. Na julijskom pragu se očekuje nastavak toga međunarodnoga muzičkoga spravišća s novosti, promjenami, senzacijama. Detaljno o vikendu s puno hrvatske glazbe, pitali smo glavnoga organizatora, svirača Andraša Handlera, ki (kako i kipic kaže) sa svojim sinom skupa gori u navijačkom žaru.

Razgovor vodila: Timea Horvat

Petno festival je namijenjen za sve ljubitelje etno-folk-pop i takozvane *world* muzike. Iako smo dobili lani pinez za priredjenje od Europske unije, ljetos nismo iskali od njih pineze i prez EU podupiranja ćemo napraviti priredbu. No, svakarčko smo ga hteli organizirati da se ova tradicija ne skonča. I kako sam rekao, nismo imali dost pinez, zato smo odlučili da ovo ljeto ćemo nešto drugo napraviti. Nećemo šantor donesti, nek pod vedrim nebom, u slobodnom prostoru ćemo organizirati festival. Polag toga, neće durati tri, nego samo dva dane, 8. i 9. julijska, s jakom koncertnom subotom i šarenim folklornim nediljnim otpodnevom.

Prlje smo čuli da će u južnom Gradišću ovom prilikom prvi put gostovati Thompson Marko Perković, jedinstveni izvođač takozvanih domoljubnih jačak u Hrvatskoj. Je li vam uspjelo njega dobiti?

Moram reći da smo ga dosta zganjali, dugo ga natirovali, ali pokidob si je nek sad album zgotovio, ove dane je izašao van, morali smo svakarčko počekati njegovu turneju ka počinje nek po svitskom prvenstvu. A prve velike koncerte svakarčko će imati u Hrvatskoj, u Zagrebu, Splitu i u slični veliki gradi. S Thompsona još nismo otpovidali, svakarčko ga kanimo jednoč u Petrovo Selo pozvati, ako ovo ljeto ne dojde skupa, onda ga drugo ljeto čekamo.

Koga ćemo onda viditi umjesto njega?

Glavna zvijezda večera će biti Danijela Martinović i nje bend iz Hrvatske. Direktno će doći sa Splitskoga festivala, i drugi dan jur idu najzad. Od hrvatskih pjevačev još je ona ku moremo kako-tako isplatiti. Rekla je da još ni bila u Ugarskoj, i svakako kani i ugarsku kuhnju upoznati. S kompletnim bendom uživo će dati koncert od po dvi i pol ure. Još ondan ćemo se moći zabavljati s Tambečari iz Austrije. Nje ne prahamo posebno predstaviti, oni su jedini tamburaški pop-rok bend u Austriji: Pred dvimi ljeti su izdali prvu CD-ploču, dost često sviraju u Austriji, i sad će drugi ali treći put guslati u Ugarskoj. Petrovišćani imaju dobre veze s njimi, naročito petrovski tamburaši. U Petrovom Selu će se predstaviti prvi, a morebit i ne zadnji put.

To je prvi dan festivala i na pozivnici je još jedno nepoznato ime. Čungam. Čija je ova grupa?

Na zadnje sam ostavio senzaciju te subote, grupu Čungam. To je najmladja, najnovija generacija petrovskih muzikantov. Oni će se sad predstaviti s novim programom. Pokazat će si jačke što su si dosad vježbali. U Čungamu su petimi, večkrat su jur nastupili u selu pri različiti prilika. Prvi samostalni večer su nek sad imali na banketu u mjesnoj osnovnoj školi, a i preprošle subote su guslali na svadbi. Pelda im je Pinka bend i Pinkica ter svi hrvatski bendi u okolici, ali rekli su mi da se zato kanu razlikovati od gori spomenutih sastavov.

Po ovom izvješćaju, subota stoji u duhu tambure, roka i popa, a nedilja će dobiti folklorni naglasak ...

Drugi dan ćemo začeti s jednim šarenim folklornim otpodnevom. Polig petrovskih grup, HKD Gradišće, jačkari, tamburaši, imat ćemo goste, ugarsku folklornu grupu iz Lendave, (Petrovišćani su bili na trgadbenom festivalu u Lendavi lani), ali i iz Pinkovca, Fileža uprav tako čekamo folklorne, muzičke grupe. Zatim će nastupiti grupa pod imenom *Arasinda*. Oni su iz Budimpešte i guslaju tursku narodnu muziku. Oni će dati koncert od ure i pol. Kao točka na i će zasvirati i petroviske Koprive.

To je još jedno nepoznato ime. Gdo se shranja za Koprivami?

Potlje smo se formirali kot tamburaška grupa, tomu je jur sedam-osam ljet, onidob smo si iskali ime. Sad smo si našli, i to po petrovskoj izreki ter prema poštovanju Janošu Temmelu. On je nas naučio tambure guslati i on je vik mogao reći kad smo se pri Temmelovi pojavili uvečer, kad smo se kamo mogli pripravljati na bale, svirku: „*Sunce zahadja a večer ide, koprive se zbudjaju!*” I to smo mi.

Po terminu gledano, ov PETNO zato nij uprav u povoljnom vrimenu priredjen?

Dugo smo si iskali datume. Na ov vikend smo rekli da je ov dobar, onda kvizno neće ništ biti. Sve smo pogledali okolo, ništ drugoga neće biti nek finala svitskoga prvenstva

u nogometu pak Splitski festival. I Volt-festival u Šopronu, al nas to ništ neće burkati. Simo će najvećimi doći! Moram još polig ovoga reći da sve dvi dane će moći pogledati zainteresirani i finale, i za treće mjesto utakmice Svitskoga prvenstva u nogometu, na velikom projektoru na licu mjesta.

Kako šacate, kolikimi će doći i koga zapravo čekate na ovu dvodnevnu priredbu?

Dvor kulturnoga doma je vekši nek jedan šantor, ufam se da će to dost biti za sve goste. Lani smo obar šesto ljudi imali svaki dan, znači tolikimi su platili cedulju. S tim brojem bi bili zadovoljni i ovo ljeto. Čekamo mlade, stare, dicu, odrašćene ki su željni dobre muzike, ki se želju družiti i najti s onimi s kimi se zdavno nisu našli, pominali.

Tribi je ovakove festivale držati u selu? Kakove su reagacije?

Kvizno da je tribi. Vik pitaju ljudi će li ovo ljeto biti što, će li biti kakov festival, al ne. Morebit da nij svim ljudem tribi, oni će misliti da zopet nek pineze hitamo van na oblok, ali ako ništ ni, onda zato morguju. Nam folkloršem je to važno, mi smo ovo začeli i kanimo da nešto ostane od hrvatske kulture u ovom selu. Uza to je ovo i zvanaredna prilika i za to da predstavljaju se naše grupe, a i Petrovo Selo se prezentira pred svitom. A to je najvažnije ...

Druženje u Katolju

Katoljska Hrvatska manjinska samouprava pozvala je na druženje prijatelje iz Kukinja, 5. lipnja poslije podne u 14 sati. Oživio je sokak seoskih podruma, u bivšoj zadrugarскоj zgradi koju je otkupila seoska samouprava i gdje se često održavaju veselice, zaruke i opraštanja. Podrumska jama preuređena je za kuglanu koja je korištena i toga dana za natjecanje. Pobjeda domaćina nije oneraspoložila goste. Uz hrenovke i kolače pričalo se i pjevalo, čula se hrvatska riječ i pjesma, a dobro raspoloženje trajalo je sve do kasnih večernjih sati.

Magda Drinoci

www.hrvati.hu – Otvorena je nova web-stranica za Hrvate u cijeloj Ugarskoj, ka je na put pokrenuta u moderaciji Franja Pajrića ter Geze Völgija. Na stranici je otvorena mogućnost za diskusije, javljanje, reagacije u različiti tema, kot novosti iz života Hrvatov, najaktualniji, najbolniji problemi ki nas stišču i bolu ter teme, ke svakoga okupljaju. Rubrike su podijelene i po regija, a i po naselji Gradišća. Poiščite i širite novi informacijski forum koji je prvi ovoga karaktera na hrvatskom jeziku!

SERDAHEL – Posljednjega tjedna školske godine serdahelska osnovna škola organizirala je za učenike dvodnevni izlet u Valkonyu, prirodno turističko mjesto, gdje su uz promatranje prirodne ljepote šume imali i športske programe.

KOTORIBA – Keresturski načelnik Lajoš Pavlic i predsjednica keresturske Manjinske samouprave Anica Kovač 22. lipnja posjetili su predstavništvo općine Kotoribe kako bi izvijestili o odvijanju javnog natječaja za izradu plana mosta sa svim dokumentacijama. Javni natječaj treba provesti poduzeće koje raspolaze takvom dozvolom.

Školarci se sreli u Serdahelu

Od 1975. g. organizira se susret hrvatskih pomurskih škola naizmjenično u hrvatskim ustanovama. U 2006. g. domaćin priredbe bila je Osnovna škola „Katarina Zrinski“ u Serdahelu.

Prošlo je više od tri desetljeća otkada se održava Narodnosni dan za učenike hrvatskih pomurskih škola zato da se istakne njihova pripadnost istoj kulturi, jeziku, običaju i tradiciji, da se i na taj način jača nacionalna samosvijest. Priredba je očuvana i nakon društvenih promjena, i iz godine u godinu organizira se uvijek u drugoj školi u kojoj se čuva zastava susreta godinu dana.

Učenici iz Belezne, Fičehaza, Kerestura, Mlinaraca, Sumartona 7. lipnja postupno su pristizali u serdahelsku ustanovu na jednodnevno druženje, gdje su ih osim zabave čekale i zadaće u raznim kategorijama. Svatko od sudionika dobio je privjesak sa simbolom kajkavske ruže, koji je od gline izradio kružok likovne umjetnosti.

Na priredbu su stigli i gosti iz Međimurja: Margita Mirić, ravnateljica osnovne škole iz Draškovca, koja je uključila serdahelsku školu u projekt za prekograničnu suradnju, te Marica Babić, ravnateljica iz Svete Marije i Nina Lesinger, ravnateljica iz Preloga. One su bile oduševljene priredbom i došle do zamisli da bi se slična mogla organizirati i u Međimurju na koju bi pozvali pomursku djecu. Dok se svaka ekipa postrojila iza svoje tablice, kojom zastupa svoje naselje i školu, domaćini su pripremili svečani program s recitacijom, sviranjem na trubi i tamburaškom glazbom u izvedbi sastava „Sumartonski lepi dečki“. Marija Tišler, ravnateljica domaće ustanove, pozdravila je okupljenu djecu i nastavnike, te istakla značenje priredbe s kojom se skreće pozornost na ustanove koje sa svojim nacionalnim obilježjem obogaćuju Pomurje. Slijedila su razna natjecanja, svatko se mogao dokazati u disciplini koju najviše voli: u pjevanju, crtanju, znanju hrvatskoga jezika, trčanju, nogometu ...

Hrvatski je kviz obuhvatio vrlo zanimljive zadaće: križaljke, crteže, zadaci u svezi s poznavanjem matične domovine, hrvatskog tiska, abecede i mnoge šaljive zadatke. Ekipe su ih s užitkom rješavale.

Na športskim igrama navijalo se urnebesno, svatko za svoju ekipu, no neke su bile manje, a neke više uspješne.

Dok su se čekali rezultati, učenici su mogli sudjelovati na plesačnici gdje su svirali, naravno, „Sumartonski lepi dečki“.

Svaki je sudionik bio nagrađen kemijskom olovkom s natpisom domaće ustanove, a onima koji su u pojedinim kategorijama osvojili prva tri mjesta uručene su vrijedne nagrade. Prema uobičajenom ceremoniji, na kraju je predana zastava sljedećoj ustanovi, koja će susret prirediti u 2007. g., a to je osnovna škola u Mlinarcima.

Rezultati natjecanja: Pobjednici hrvatskoga kviza, štafetnog trčanja, nogometa i natjecanja u spretnosti, i u nižim i u višim razredima, bile su serdahelske ekipe.

Prvo mjesto u pjevanju osvojili su učenici:

1-2. razred: Klaudija Hedbiro

3-4. razred: Balint Kozma

5-6. razred: Ladislav Rodek

7-8. razred: Dalma Šeprenji

Najbolji rezultat u crtanju postigli su:

1-2. razred: Mandula Mlinarić

3-4. razred: Mercedes Kuzma

5-6. razred: Vivijen Džupin

7-8. razred: Dina Tišler

Posebnu nagradu dobili su Evelin Novak i Oliver Novak.

Sve škole pripremile su i zajednički natjecateljski rad pod naslovom „Naše selo jučer i danas“ sa starim i novim fotografijama iz života naselja. Radovi su bili vrlo uspješni, pa je svakoj školi dodijeljena nagrada. *beta*

Mala ljetna škola hrvatskoga jezika

Nakon završetka školske godine, u organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, od 19. do 23. lipnja održana je već tradicionalna Mala ljetna škola hrvatskoga jezika, koja je priređena devetu godinu zaredom, a okupila je 80 sudionika, djece i učitelja. – Na žalost zbog nedovoljnih materijalnih sredstava, ovaj put smo mogli primiti manje djece, ali je ljetna škola organizirana sa sličnim sadržajem i uspjehom kao i proteklih godina – potužio nam se ravnatelj škole Joso Šibalin. – Unatoč novčanim poteškoćama nastojali smo organizirati sadržajan program za učenike naše škole, te za učenike koji su nam ove godine došli iz Bačina, Dušnoka, Aljmaša i Baje. Treba naglasiti da nitko od kolega ne prima honorar za svoj cjelotjedni rad, već to radi dobrovoljno.

Od ponedjeljka do petka za djecu je organiziran sadržajan program. Svakodnevna su bila zanimanja po skupinama iz hrvatskoga jezika, povijesti, narodopisa, glazbe, plesa i športa. Osim toga bilo je vremena i za slobodne aktivnosti, druženje i zabavu. Dva popodneva organizirano je i kupanje u susjednom Dautovu. Nije izostalo ni tradicionalno natjecanje učenika po skupinama, koje je povezano s pješačenjem do obale Bajškoga kanala. U četvrtak prijepodne održano je predstavljanje našega tjednika u okviru koje je list predstavila glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin. Ona je ukratko prikazala hrvatski tjednik, izdavačku kuću Croatica, novinare i sadržajnu koncepciju lista. Posebno se osvrnula na Malu stranicu, pri čemu je najavila i glasnikovu radionicu kakva je već održana u Budimpešti i Pečuhu. Pozvala je učenike hrvatske škole i sudionike Male ljetne škole da se priključe svojim radovima, sastavcima i crtežima.

U petak, 23. lipnja, u mjesnom domu kulture upriličen je završni program u kojem su učenici izveli dio onoga što su tijekom jednodnevnog boravka u Santovu naučili: recitacije, pjesme i plesove.

Istoga dana održana je i završna svečanost hrvatske škole, u okviru koje je ravnatelj Joso Šibalin izvijestio okupljene učenike i roditelje o prošlogodišnjem radu, postignutom uspjehu. Uslijedilo je nagrađivanje najboljih učenika, kojima su uručene poklon-knjige, a zatim su po razredima podijeljene svjedodžbe.

Tekst i slike: S. Balatinac

ZADAR – Zahvaljujući suradnji serdahelske osnovne škole i zadarske Visoke pedagoške škole, koja već postoji četiri godine, serdahelski učenici svake godine borave tjedan dana u Zadru. Nastavnički zbor te pomurske ustanove odlučio je da će na jednodnevno ljetovanje odlaziti uvijek učenici sedmoga razreda, naime, oni do te godine dostignu određenu razinu znanja hrvatskoga jezika. Ove će godine 16 učenika i tri nastavnika besplatno boraviti u Zadru, od 31. srpnja do 6. kolovoza.

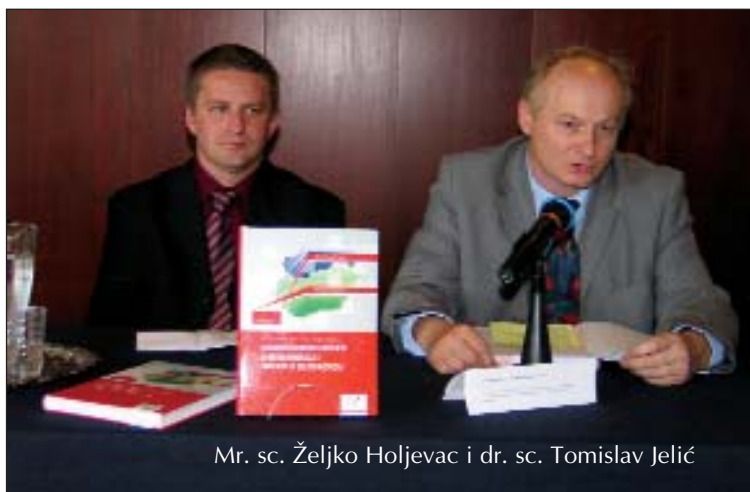
SERDAHEL – Serdahelska osnovna škola potkraj kolovoza organizirat će tabor pod naslovom Tabor u duhu kulture, zdravlja, tradicije, zaštite okoliša i poznavanja zavičaja. Tijekom trajanja tabora svaki će dan biti posvećen određenoj temi. Djeca će učiti plesove, pripremljati zdravu hranu, upoznavati se sa svojim naseljem, a tijekom izleta po Zalskoj županiji upoznat će turističke znamenitosti svojega kraja. Tabor će novčano poduprijeti Regionalno vijeće mladeži zapadnog Zadunavlja.

Tjedan puljanskih Mađara

Zahvaljujući 1996. g. utemeljenomu Mađarskom društvu u Puli, početkom lipnja priređen je Tjedan Mađara u Puli. U tome gradu živi dosta Mađara, a u Društvo je registrirano 140-ak članova. Organizacija održava veze s raznim udrugama iz Mađarske, a radi li se o manjinskoj organizaciji, interesira se i za manjine koje su povezane s Hrvatskom. Društvo se lani povezalo s kaniškim Hrvatima, koji su prošle godine sudjelovali na toj priredbi. Ove godine njih i ostale Hrvate iz Mađarske zastupala je Ružica Kertes, predsjednica Odbora za kulturu, mladež i vjerska pitanja HDS-a. Puljanski Mađari dobro surađuju i s naseljem Breznicom (Berzence), s budimpeštanskom Széchenyijevom knjižnicom i s Kolegijem Mihály Vácija. Priredbu je posjetio i kulturni ataše iz Zagreba Antal Diftl. Prema izvješću Edite Loczi, predsjednice Društva Mađara, na Tjednu su održana predavanja o pismenim spomenicima knjižnice Corvine, o Béli Bartóku, i priređena je povorka mađarskog folklora na ulicama grada, kojoj su se divili mnogi turisti.

Vrsna znanstvena monografija o gradišćanskim Hrvatima iz Mađarske i Slovačke

Dr. sc. Tomislav Jelić – mr. sc. Željko Holjevac: **Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj**. Analiza hrvatskih naselja u zapadnoj Mađarskoj i Slovačkoj, Zagreb – Budapest – Bratislava: Croatica, 2006., 298 str.

Mr. sc. Željko Holjevac i dr. sc. Tomislav Jelić

Knjiga *Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj*, autora dr. Tomislava Jelića i mr. Željka Holjevca, djelo je o ogranku gradišćanskih Hrvata izvan austrijske pokrajine Gradišće, našim sunarodnjacima, pripadnicima hrvatske manjinske zajednice u zapadnoj Mađarskoj i Slovačkoj, čiji su preci napustili Hrvatsku tijekom turskih ratova u 16. stoljeću, a njihovi su se potomci održali na zapadnim rubovima Panonije do naših dana. Oni, kao i Hrvati u austrijskom Gradišću, prirodni su ogranak hrvatskoga naroda, a u isto vrijeme po mnogo čemu posve samosvojan dio hrvatskoga nacionalnoga bića, nerazlučiv od životne zbilje zemalja na čijem tlu već stoljećima žive. Danas su svi objedinjeni u Europskoj uniji, a matična im zemlja Hrvatska i ovim projektom koji je urodio vrsnom znanstvenom monografijom nastoji pomoći u očuvanju identiteta unutar prijateljskih država Mađarske i Slovačke – istakla je u pozdravnom govoru ravnateljica Hrvatske matice iseljenika profesorica Katarina Fuček na svečanom predstavljanju knjige u Zagrebu 13. lipnja 2006. Čestitavši autorima i nakladniku *Croatica* iz Budimpešte, u čije je ime na promociji govorio njezin ravnatelj Čaba Horvath, za izvrsno napisanu i luksuzno opremljenu knjigu, gospođa Katarina Fuček zamolila je, pred brojnom nazočnom publikom, počasne uzvanike da prenesu izraze iskrene zahvalnosti za potporu autorima u izučavanju manjinske problematike te napisane predgovore u knjizi predsjednicima Republike Hrvatske gospodinu Stjepanu Mesiću, u čije je ime bio nazočan dr. Vladimir Lončarević, predsjedniku Republike Slovačke Ivanu Gašparoviču, u čije je ime bio prisutan veleposlanik Slovačke njegova ekscelencija Jan Banas, kao i predsjedniku Republike Mađar-

Slovačkoj, a strukturirana je kao multiperspektivno i višedimenzionalno ostvarenje. Djelo u kojemu dolaze do izražaja različita popularna promatranja putopisne naravi, zasnovano je u isto vrijeme na skrupuloznoj znanstvenoj analizi hrvatskih naselja i njihova prostornog i vremenskog konteksta s geografskog i povijesnog stajališta, rekao je u svom izlaganju o knjizi dr. Tomislava Jelića i mr. Željka Holjevca književnik i političar dr. Mijo Karagić.

Uz nezaobilazni povijesni uvod i kratak opis svakog naselja u riječi i slici, knjiga *Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj* sadrži i pregledne tablice koje trebaju zainteresiranom čitatelju omogućiti uvid u najvažnije statističke pokazatelje o kretanju broja i udjela Hrvata u ukupnoj populaciji u širokom rasponu od 216 godina, tj. od 1785. do 2001. Tekst je obogaćen mnoštvom fotografija i drugih ilustracija, prikupljenih istraživanjima u različitim arhivima, knjižnicama i na terenu – među Hrvatima zapadne Mađarske i Slovačke, rekao je s ponosom povjesničar dr. Dragutin Pavličević iz Zagreba koji je zagrebačke znanstvenike Jelića i Holjevca uveo u *tajne* struke kao njihov sveučilišni profesor i mentor.

Knjiga je opremljena kvalitetnim znanstvenim aparatom, koji omogućuje čitatelju lako pretraživanje građe koja se rasprostire na 298 stranica.

Na kraju svečanosti autori dr. Tomislav Jelić (rođen u Orahovici 1959.) i mr. Željko Holjevac (rođen u Brinju 1973.) zahvalili su nakladničkoj kući *Croatica* iz Budimpešte i svima koji su na bilo koji način pomogli tijekom višegodišnjega terenskog istraživanja u Mađarskoj i Slovačkoj, od gostoljubivih mještana gradišćansko-hrvatskih naselja do uglednika tamošnjih manjinskih organizacija.

ske Lászlóu Sólyomu, u čije je ime svečano predstavljanje knjige dr. Jelića i Holjevca pratio konzul Mađarske u Hrvatskoj gospodin Péter Dunai.

Knjiga *Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj* koncipirana je kao vodič po suvremenim manjinskim hrvatskim naseljima zapadne Mađarske i bratislavskoga kraja u

Posebno su, među ostalima, zahvalili autorima pogovora koje su napisali predsjednik dr. sc. Mijo Karagić i doc. ing. Juraj Cvečko, predsjednik Hrvatskoga kulturnog saveza u Slovačkoj. Riječi zahvale autori su uputili i recenzentima, uglednim stručnjacima iz Hrvatske i Gradišća.

Vesna Kukavica

Trenutak za pjesmu

Matilda Bölcs:

Stariotac

Sidu na ladici. Plave
Bistroke kitice pušpan
Dosiegle. Žito za doli dat
Je ur va vriča, naklajeno.
Idu s palicom do kuol.
Prigibljū se za zerno
Kukorice. Da bude rieda va
Stani. Va stani, punom stupa i
Grieda, kuoga su sanjali na
Zviranjak po orijom. Se
Kinče dušie zmetali na
Njega. Stuołce piše na herbatu
Nosili, cigle na voli
Doviezli. Skoro stuo liet
Žitka. Ča bi se znalo povidat!
Zač nisu mogli dočekat da
Zrastu ki bi je slušali rado?

Iz povijesti hrvatskog tiska u Mađarskoj

Povodom 20. godišnjice prvog učiteljskog tečaja

Bilo je to upravo prije 20 godina, kada je juna 1946. godine tadašnje Ministarstvo prosvjete raspisalo tečaj za učitelje koji će predavati i učiti u našim budućim školama. (...)

Tečaj je otpočeo svoj rad u Pečuju. Na njega se javilo i primljeno bilo 45 mladića i omladinki iz svih krajeva Mađarske gdje živi naša nacionalnost. Dosada gotovo izolirani jedni od drugih upoznali su se Bačvani, Baranjci, Prekotisci (okolica Segedina) itd. te su sa velikim čuđenjem konstatirali da našeg življa u Mađarskoj ima mnogo više nego što su to dosada zamišljali.

Rad na tečaju je bio vrlo naporan. Radilo se preko cijelog dana: i prije i poslije podne, a sve zato da bi tečajci što više znanja stekli pedviđenom kratkom tromjesečnom periodu, kako bi svoj plemeniti i lijep zadatak sa uspjehom mogli otpočeti. Za uzor je staviti samoprijegor i disciplinu njihovu koju su pokazali usred najgore inflacije uz vrlo oskudnu ishranu. Oni su do kraja svi izdržali sa uspjehom položili ispite. (...)

Smatram potrebnim istaći samopožrtvovani rad nastavnika tečaja: Marije Hurguj, Stevana Neduca, Ištvana Pota, Nikole Jančića, Lajoša Fehera i drugarice Faradijeve, i još posebno neumornog Franca Šebjanića, koji su svojim već stečenim iskustvom i praksom uvijek, u svako vrijeme stajali na raspoloženje slušaocima. Svojim ličnim primjerom su oni mnogo podstakli slušaoc tečaja da u svom budućem radu uspostave pravilan, nov, dosada u našim selima nepoznat odnos između učenika i učitelja, i pogotovo između naroda i učitelja. (...)

Sjećajući se proteklih 20 godina, mislim da bez pretjerivanja 1946. godinu mogu nazvati početkom preporoda naše nacionalne kulture u Mađarskoj, jer su postignuti vrlo krupni i značajni rezultati. Radnici na kulturnom polju naše nacionalnosti treba da se sa puno priznanja sjećaju onog značajnog juna 1946. i njihovih učesnika.

Alojzije Babić
(NARODNE NOVINE,
br. 27. , 7. juli 1966.)

Riznica narodopisa Hrvata u Mađarskoj

Hrvatska manjina u Mađarskoj, unatoč teritorijalnoj raspršenosti i dijalektalnoj raznolikosti, kao nacionalna manjinska zajednica uzorno je organizirana zahvaljujući viziji njezinih najboljih sinova, među kojima nedvojbeno važnu ulogu ima publicist, književnik i etnograf Đuro Franković iz Pečuha. Riznicu narodnoga blaga i usmene književnosti Hrvata u Mađarskoj obogatio je brojnim djelima i pojedinačnim napisima. Tim se riječima 6. lipnja ove godine u Zagrebu ravnateljica Hrvatske matice iseljenika, profesora Katarina Fuček obratila sudionicima Okrugloga stola zaželjevši im uspjeh u radu. Okrugli stol o Đ. Frankoviću održan je u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, a u suradnji s Udrugom za potporu bačkim Hrvatima i zagrebačkim Hrvatsko-mađarskim društvom, koji je vodio vrsni kulturni djelatnik i publicist Naco Zelić. Tom prigodom govorili su prof. dr. Ernest Barić iz Pečuha, dr. Sanja Vulić i Đuro Vidmarović iz Zagreba, te Đuro Franković iz Pečuha.

Povjesničar i književnik Đuro Vidmarović istaknuo je kako od društvenih promjena u Europi, nakon pada Željezne zavjese 1991. g. u Mađarskoj, i nastanka samostalne države Hrvatske Hrvati u Mađarskoj nisu više Južni Slaveni. Hrvatske su ustanove odvojene od tzv. južnoslavenskih. Od 1994. g. Hrvati u Mađarskoj sudjeluju u samoupravnom sustavu, koji je uzorno ustrojen jer odgovara suvremenim europskim zahtjevima moderne manjinske politike, a djelatnost kulturnog poslenika Đ. Frankovića u tom tijeku može se osjetiti sa stranica njegovih brojnih knjiga.

U svom izlaganju dr. Ernest Barić naglasio je kako je Đ. Franković dosad objavio više od deset samostalnih zbirki pripovjedaka, dječjih igara, izreka i poslovice, te o drugim temama iz života i narodne kulture i tradicije Hrvata u Mađarskoj, ali

i o sigetskom junaku Nikoli Šubiću Zrinskom (primjerice: *Zlatne niti, Usmene pripovijetke iz Podravine*, Budimpešta, 1989.; *Taši, taši, tanana ...* Budimpešta, 1995.; *Na 'vo mlado ljeto ...* Budimpešta, 1998.; *Krikus krakus, Usmene pripovijetke*, Pečuh, 1999.; *Ljub' me, diko, al' neka s večera ... Bečarci Hrvata u Mađarskoj*, Pečuh, 2002.; *Zrinyi énekek és feljegyzések*, Pečuh, 2002.; *Sanak snila budimska kraljica ... Usmene pjesme i balade*, Pečuh, 2004. i druge, a uredio je knjigu s naslovom *Antun Karagić Kazališni komadi i novele*, Pečuh – Budimpešta, 2003).

Kroatistica dr. Sanja Vulić posebno se osvrnula na školske knjige iz nastavnog predmeta zvanog narodopis, koje je sastavio Đ. Franković. Ti se udžbenici ističu luksuznom opremljenošću i bogatim sadržajem, oni su riznica pjesmica, pitalica i simpatičnih zagonetaka prikladnih za dječju dob. Pozornost je posvećena običajima vezanim uz pojedine blagdane, a svi su ti sadržaji predstavljani na djeci prihvatljiv način. *Narodopis* za 7. i 8. razred predstavlja nam hrvatske velikane iz prošlosti i sadašnjosti, od književnika, političara, teologa i muzikologa do etnologa, slikara i jezikoslovaca. U galeriji zaslužnika, prema autorskim zamislima Đ. Frankovića, susrećemo npr. Ivana Česmičkoga (Janusa Pannoniusa), Julija Klovića, Bartola Kašića, Frana Kurelca, Đuru Deželića, Mišu Jelića, Balinta Vujkova, Antuna Karagića, Stjepana Velina, Stjepana Krpana, Matu Šinkovića, Luju Brigovića i dr. Uz njih se autor sjetio i zaslužnih pojedinaca koji se nisu isticali po svom obrazovanju, ali su također bili zaslužni za očuvanje narodne svijesti i jezika. Zato je u svoju knjigu uvrstio i posebice nadarenoga narodnoga pripovjedača Andriju Hidega, siromašnoga, nepismenoga ratara i ribara na Dravi, zaključila je dr. Sanja Vulić. Vesna Kukavica

Vjeroopćina Hrvatskoga Židana, društva ognjibrancev, vojske, milicije, carinarov, seljakov, vinogradarov, klesarov Vas sve najsrdajnije pozivaju na hodočašće 2. julyja „PERUŠKOJ MARIJI“.

Od 8 do 11 uri židanski ognjibranci čekaju goste na glavnom putu med Židanom i Kisegom, i kažedu put.

U 10 uri: trojezična sveta maša (hrvatska, nimska i ugerska) vojske i svećeniki iz mesnim farnikom.

U 11 uri: blagosavljanje štatue svetoga Luke evangelište, zaštitnik klesarov i kiparov; blagosavljanje štatue svetoga Nikole, zaštitnika viteškoga reda pecarov.

U 12 uri: sastanak, razgovor i kulturni program, agapa.

U 13 uri: prikazanje kulture rakije u Ugarskoj.

U 14 uri: marijanska pobožnost i zbogomdanje.

Svakoga najsrdajnije pozivamo i čekamo.

Štefan Dumović
farnik

KOTORIBA

Početni koraci projektne dokumentacije

Boraveći u Kotoribi, **Lajoš Pavlic**, keresturski načelnik i voditelj menadžmenta graničnoga prijelaza između Kerestura i Kotoribe, susreo se s kotoripskim općinskim čelništvom. Upoznao ih je s daljnjim radnjama vezanim za izradu projektne dokumentacije mosta na rijeci Muri između spomenutih naselja, i to nakon tzv. početne konferencije održane potkraj ožujka. Rekao je da je ovih dana odabrana najpovoljnija ponuda tvrtke iz Jegerseka koja će obaviti postupak javne nabave za izgradnju projektne dokumentacije mosta. Oni će taj posao obaviti za 5.000 eura, dok će postupak odabira najpovoljnijega projektanta posredstvom međunarodnog natječaja trebati završiti do 23. kolovoza. S odabranim izrađivačem dokumentacije sklopit će se ugovor do 20. rujna s obvezom izrade dokumentacije u idućih devet mjeseci s krajnim rokom do kolovoza iduće godine. Pavlic je naglasio da ne smije biti odstupanja u rokovima s kojima su vezani s EU, odnosno Programa Interreg III/A. Cjelokupni će projekt vrijediti 280.120 eura, od čega na EU otpada 210.000 eura.

M. Grubić

Vrući pečuški Hrvatski dan

U organizaciji Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoe, Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe i Organizacije hrvatskih samouprava Baranjske županije, 18. lipnja u Pečuhu je održan tradicionalni Hrvatski dan, što ga je odlikovala velika vrućina i toplo vrijeme, ali su se i ovoga puta oko njega okupili zainteresirani pečuški Hrvati i njihovi gosti. Po uobičajenom redu smo održali i ovogodišnji Hrvatski dan, mnogi su se tužili na veliku vrućinu, ali mi na žalost ne možemo utjecati na vrijeme. Okupio se velik broj ljudi. Posebice je bio uspješan nastup i program kašadske i salantske djece te polaznika pečuškog vrtića i škole – kazao je za naš tjednik uime organizatora Mišo Hepp, voditelj spomenutoga kluba.

Već od ranih jutarnjih sati na šetalištu ispred katedrale, na sajmu obrtnika mogle su se naći i pogledati te kupiti zanimljive sitnice, a potom je slijedio bogat folklorni program u kojem su nastupili Folklorni i tamburaški sastav Osnovne škole Miroslava Krleže, Dječja skupina pečuškoga Hrvatskog vrtića, plesači KUD-a Marica iz Salante te Dječja skupina kašadskoga KUD-a Dola. Nakon folklornoga programa slijedila je tradicionalna hrvatska sveta misa u prekrasnoj pečuškoj katedrali, koju je predvodio Ivan Čurić, vicerektor Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu, uz koncelebraciju svećenika iz baranjskih hrvatskih naselja. Misu je pjevao Zbor Đakovačke katedrale pod ravnanjem Ivana Andrića i Vinka Sitarčića. Misi je sudjelovalo i Izvorno folklorno društvo i pjevačka skupina Remete koji su dan prije sudjelovali i međunarodnom folklornom susretu u Kašadu Zajedno za jedno. Gosti dana, bili su uz njih i članovi vinkovačkoga KUD-a Šumari koji su nakon svete mise izveli jednosatni folklorni program na otvorenome. Istodobno je u Hrvatskome klubu javnosti bila dostupna izložba članova

vinkovačke likovne kolonije otvorene nekoliko dana prije samoga Hrvatskog dana.

Vinkovački HDLU u Pečuhu – Izložba u Hrvatskome klubu

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, 14. lipnja u Klubu je otvorena izložba članova likovne kolonije iz Vinkovaca i članova vinkovačkog HDLU koja se može posjetiti do 15. srpnja. Ivan Lončar Žan, Vladimir Vočanec, Zvonimir Perak, Josip Božičević, Petar Avramović, Pero Beuk, Jure Milan Todorović, Ljubica Nađ, Šefik Kapečanović, Zlatko Kokanović, Goran Lukić, Slavko Živković, Anđelko Zgodić, Antun Ferbežar Tonča, Branko Bazina, Ivan Križanec, Milan Cimeša sudionici su brojnih izložaba diljem Hrvatske i inozemstva te likovnih kolonija i humanitarnih donacija, a ovo je njihov prvi zajednički izložbeni nastup u Pečuhu. (bpb)

Hrvatskoga roda pjesnik Miroљubov spomen-dan u Aljmašu

S pravom se kaže: narod koji ne poznaje svoju prošlost, nema ni budućnosti. Stoga je poznavanje prošlosti, te prisjećanje na istaknute osobe i događaje osobito važno za očuvanje nacionalne svijesti i opstojnosti.

Vodeći se upravo navedenim ciljevima, još prije desetak godina zajednica aljmaških Hrvata okupljena oko bunjevačkog „Divan-kluba” odlučila je obnoviti sjećanje na istaknute osobe i hrvatske rodoljube kao što su pjesnik Ante Evetović Miroљub i biskup Ivan Antunović.

Pjesnik i svećenik Ante Evetović Miroљub rođen je 12. lipnja 1862. u Aljmašu, 1886. zaređen je za svećenika, pjesme objavljuje u hrvatskim časopisima. Umro je 24. veljače 1921. kao župnik u Valpovu gdje je i pokopan. Za života mu je objavljena zbirka pjesama pod naslovom Sretni i nujni časi (1908.) u Osijeku. Tko ne zna za njegovu pjesmu Jorgovane, jorgovane, koja se uglazbljena pjeva i danas. Svojim pozivom smatrao je pisanje pjesama i svećenički rad, kako u svojoj programskoj pjesmi sam piše: Hrvatskoga roda ja sam pjesnik/ I svećenik božijeg oltara./ Za dom radim, za rod pjesme pišem,/ I moje i roda suze brišem.

Podsjetimo kako je još 1988. godine pokraj župne crkve u Aljmašu postavljena kopija subotičkog poprsja Ante Evetovića Miroљuba, koju je 1936. izradio poznati hrvatski kipar Ivan Meštrović. Od toga doba aljmaški Hrvati svake godine početkom lipnja priređuju Miroљubov spomen-dan povodom njegova rođendana.

Tako je bilo i u subotu, 3. lipnja, u suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Aljmaša i Neprofitne udruge aljmaških Hrvata, kada je spomen-dan upriličen u okviru gradskih Dana prijateljskih naselja. Prisjećanje na velikoga pjesnika bačkih Hrvata započelo je misnim slavljem koje je služio prečasn Franjo Ivanković, dekan i župnik iz Tavankuta. Misa je

prikazana u čast Ante Evetovića Miroљuba, biskupa Ivana Antunovića i početkom godine tragično preminulog mr. Lazara Ivana Krm-potića, koji je s početka 90-ih svojim propovjedima i predavanjima redovito uljepšavao aljmašku svečanost. Misa je uljepšana pjesmom župnoga zbora i čitanjima aljmaških učenika.

Svojom nazočnosti slavje su uveličali generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Ivan Bandić, predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac, predsjednik Budimpeštanske hrvatske samouprave Stipan Vujić, predsjednica bačkog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković, nadalje predsjednici hrvatskih samouprava iz okolnih naselja, predstavnici prijateljskih naselja, među njima i Bizovca, te predstavnici gradskih vlasti i udruga.

Nakon mise domaćini i gosti položili su vijence kod poprsja Ante Evetovića Miroљuba, a o životu i djelu istaknutog sina bunjevačkih Hrvata kratko je govorila predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Valerija Petrekanić Koszó. Okupljenima se obratio i predsjednik glavnogradske hrvatske samouprave Stipan Vujić, koji je uz ostalo pozvao Aljmašane na očuvanje nacionalne svijesti po uzoru na Miroљuba, ujedno ukazavši na važnost predstojećih izbora za manjinske samouprave.

Dan Hrvata nastavljen je svećanim kulturnim programom u kojem su sudjelovala djeca hrvatske skupine iz aljmaškog vrtića, KUD „Zora” i Tamburaški sastav „Bisernica” iz Aljmaša, KUD „Matija Gubec” i tamburaši iz Tavankuta, Njemački pjevački zbor iz Mohača, prije svega s bunjevačkim i šokačkim plesovima te melodijama. Ni ovaj put aljmaška priredba nije mogla proći bez plesne zabave. Okupljene je u domu kulture zabavljao Orkestar „Baranja” iz Pečuha, a dobro raspoloženje potrajalo je do sitnih sati.

Tekst i slike: S. Balatinac

ĐAKOVO – UNDA, UMOK – Kako smo jur o tom pisali, u Đakovu od 29. junija do 9. julija 40. put se priredjuje tradicionalna folklorna manifestacija *Đakovački vezovi*, na koj imaju priliku ljetos sudjelovati i dvi gradišćanske grupe. Pod peljanjem Štefana Kolosara, undanski ansambl *Veseli Gradišćanci*, a i umočki folklorashi *Kajkavci* će ovput gostovati u Hrvatskoj. U subotnjem folklornom programu, 8. julija, će nastupiti Undanci u Strossmayerovom parku pri bloku „Gosti u pjesmi i plesu” i predstaviti će publiku *Undanske žetvene običaje*. Drugi dan u svetačnoj jutarnjoj povorki prik grada, polag 45 folklornih skupin i 25 svadbenih zapregov, u novoj narodnoj nošnji će marširati i Undanci kot i Umočani, a poslije toga će prikazati *Undansku svadbu*. Pokidob će Gradišćanci biti smješćeni u selu Budrovci, tančoši i muzičari KUD-a Šokadija, bili su pozvani nedavno i na undanski Folklorni festival.

PETROVO SELO

– Mjesni farnik Ivan Šneller, rodom iz Hrvatskih Šic, 1959. ljeta je posvećen za dušobrižnika u Juri. Ta 47. jubilej je proslavljen u okviru svete maše 21. junija, srijedu, u petrovskoj kapeli sv. Štefana. Nisu došli samo petrovski vjerniki, nego s njim skupa su služili crikveni obred još trimi gosponi ki su istovremeno u božjoj milosti poslani na svećenički put. Ivan Šneller je pred 28-imi ljeti zaredjen za duhovnika Petrovoga Sela.

I. Šneller

ŠOPRON – Četvrti put su organizirani prođućega vikenda Hrvatski dani u spomenutom varošu. Subotu, 24. junija, cjelodnevni znanstveni skup je dočekao zainteresirane, koji je nastavljen i drugi dan dopodneva. Na glavnom šopronskom trgu nedilja je nastala kolona od sajamskoga vrtloga, od kušanja vin. U crikvi sv. Mihovila u 15 uri je celebrirana hrvatska maša, a u otpodnevnom kulturnom programu nastupili su HKD *Veseli Gradišćanci* iz Unde, KUD *Šokadija* Budrovci, šopronski jačkarni zbor ter koljnofski tamburaši. U medjuvrimenu je predstavljena nedavno objavljena Croatikina knjiga *Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj*, čiji autori dr. Tomislav Jelić i Željko Holjevac takaj su bili nazoči. Hrvatski dani su završeni projekcijom o dosadašnji hrvatski zgoditki.

PEČUH – U skladu s dogovorom između predsjedništva Organizacije hrvatskih samouprava Baranjske županije i baranjskih članova Zemaljskog odbora Saveza Hrvata u Mađarskoj, predsjednik Organizacije Mišo Šarošac sazvaio je sastanak poradi dogovora u svezi s nastupajućim manjinskim izborima za 28. lipnja, u Hrvatski klub Augusta Šenoa.

PEČUH – Poglavarstvo grada Pečuha i Samobora, Zaklada Zlatko i Vesna Prica, Galerija Pečuh te Ured za zaštitu baštine Pécs/Sopiana, 23. lipnja u pečuškome Regionalnom sjedištu Mađarske akademije priredili su Spomen-skup o likovnom stvaralaštvu Zlatka Price, a potom u Muzeju DOM otvorili Izložbu likovnoga stvaralaštva Zlatka Price, poznatoga hrvatskog slikara koji se prije 90 godina, 23. lipnja 1916. rodio u Pečuhu i koji je rodnome gradu darovao mnoštvo svojih likovnih radova. Izložba Pricinih radova održava se u sklopu manifestacija Prijateljstva europske kulture 2010., Godina Baštine.

SALANTA – Prijateljske veze između naselja Salante i Bošnjaka traju već niz godina, i već godinama se najuspješnije ostvaruju na polju školstva i vezama dviju škola. Tako su međusobne razmjene učenika redovite. Lani su se Salančani brinuli o učenicima iz Bošnjaka koji su pet dana proveli u Mađarskoj, naravno, uz materijalnu potporu Hrvatske samouprave sela Salante, a ove godine desetak učenika salantske škole u pratnji dvoje pedagoga putuju k svojim prijateljima u Bošnjake, bolje rečeno zajedno s njima u ljetni tabor koji tamošnja osnovna škola organizira u Rogoznici. Djeca putuju 3. srpnja, u pratnji predsjednika salantske Hrvatske samouprave Mije Štandovara koji će ih otpratiti do Bošnjaka, a pripomogle su i samouprave naselja Salante i Szilvasa koje su osigurale besplatan prijevoz do Bošnjaka. Od Bošnjaka do Rogoznice salantski učenici putuju sa svojim domaćinima koji preuzimaju brigu o njima. Djeca će na Jadranskome moru sa svojim prijateljima provesti desetak dana, a kućama se vraćaju 12. srpnja u kasnim večernjim satima.

BUDIMPEŠTA – SELCE – Nastavnica Katica Benčik već godinama organizira tabor za učenike budimpeštanske hrvatske škole u gradu Selcu. Tako je to i ove godine. Dvadeset i pet učenika nižih razreda u pratnji svojih nastavnika boravit će u Selcu u Karlovačkome dječjem odmaralištu od 25. do 4. srpnja. Uz odmor vrijeme će provesti u aktivnom učenju, organizirat će se jezične vježbovnice, glazbene radionice, posjetit će se grad Selce i Kvarner, a naći će se vremena i za kupanje i sunčanje.

Duhovski susret crkvenih zborova u Kačmaru

DOŽIVLJAJ ZAJEDNIŠTVA

Na drugi dan Duhova, u ponedjeljak, 5. lipnja, u organizaciji mjesne kačmarske Hrvatske manjinske samouprave priređen je već tradicionalni Susret hrvatskih crkvenih zborova, koji je ponovno okupio pjevačke zborove iz Dušnoka, Santova, Vršende i Kačmara. Nakon okupljanja sudionika i kačmarskih vjernika u ranim popodnevnim satima, već po običaju, služeno je misno slavlje na hrvatskome jeziku koje je, zajedno sa santovačkim župnikom Imreom Polyákom i kačmarskim Stipanom Janošićem, služio tavankutski župnik, dekan Franjo Ivanković.

– Niste zaboravljeni. Zato svi koji radite na polju kulture, vjere, njegovanja običaja, ostanite vjerni svojoj vjeri i svojim korijenima. Naša vjera u Boga i naš osjećaj o pripadnosti hrvatskome narodu uvijek su išli zajedno – istaknuo je prečasni Ivanković u svojoj prigodnoj propovijedi koju je posvetio Mariji Majci Crkve, koja je uzor svim kršćanima, „koja uvijek stoji uz nas, misli na nas i moli za nas“, poručivši okupljenima: Ono što je prožeto vjerom i ljubavlju, nikada neće nestati. U prekrasno uređenoj i posebno za ovu prigodu cvijećem uljepšanoj župnoj crkvi svetog Ivana Nepomuka okupio se velik broj kačmarskih vjernika, bunjevačkih Hrvata i njihovih gostiju.

Nakon mise koja je uljepšana pjevanjem crkvenih zborova u pratnji Istvána Geigera na orguljama, u ime organizatora okupljene sudionike pozdravila je predsjednica Hrvatske manjinske samouprave. Zahvalila je tavankutskom, santovačkom i kačmarskom župniku te uzvanicima što su svojom nazočnosti uveličali slavlje. Među njima posebno je pozdravila generalnoga konzula Republike Hrvatske u Pečuhu Ivana Bandića, predsjednika SHM-a Josu Ostrogonca, zamjenika

predsjednika HDS-a Stipana Karagića, predsjednika Budimpeštanske hrvatske samouprave Stipana Vujića, predsjednicu bačkog ogranka SHM-a Angelu Šokac Marković, načelnika sela Bélu Hebőka, nadalje predsjednike hrvatskih samouprava spomenutih naselja, predstavnike bunjevačke udruge Neven, mjesne njemačke zajednice i osnovne škole. Kako je naglasila, već devetu godinu zaredom priređuje se susret hrvatskih crkvenih zborova u Kačmaru, što je dobra prilika da se godišnje jedanput okupljaju hrvatski crkveni zborovi, čuvajući i njegujući svoju baštinu. „Tko pjeva, dvostruko se moli. Voljeti svoje, ujedno znači i poštovati tuđe“, kazala je uz ostalo Anica Matoš. Nakon prigodnih riječi učenice mjesne osnovne škole, polaznice hrvatskoga kružoka prikazale su stari duhovski običaj, bunjevačke kraljice, koji se do danas njeguje u Kačmaru.

Zatim su se pjevanjem duhovskih i marijanskih pjesama predstavili hrvatski crkveni zborovi raskih, šokačkih i bunjevačkih Hrvata iz Dušnoka, Santova, Vršende i Kačmara. Njihova pjesma ispunila je crkvu, a kako reče prečasni Krmptić, „iako je rad na polju kulture i vjere, rekli bismo, nezahvalan posao, on će se i te kako isplatiti“, te zaključio: „Ono što činimo drugima, to uvijek ostaje zlatnim slovima ispisano, jer to činimo Bogu na slavu“. Nakon molitve i pjesme, druženje sudionika i domaćina nastavljeno je uza zajedničku večeru, prijateljski razgovor i pjesmu.

Napunivši dušu duhom i pjesmom na materinskom jeziku, sudionici kačmarskog susreta dali su uistinu znatan doprinos očuvanju korijena, materinskog jezika i vjere, koji može i mora biti primjerom mladim naraštajima.

Tekst i slike: S. Balatinac

„Dođe doba da se rastajemo“

Jedna od najljepših i najtužnijih školskih svečanosti jest oproštaj učenika 8. razreda. Pokazalo se to u martinačkoj osnovnoj školi 16. lipnja poslije podne u pet sati, gdje su se i ove školske godine okupili nastavnici, roditelji, rođaci i prijatelji da isprate djecu u život. Prolazeći školskim učionicama, s torbicom na ramenu, s uspomenama nasmijano a i u suzama se rastavljali od svoje škole i od sveg ostalog. Četrnaestero mladih Martinčana završilo je osnovnu školu. Svi su primljeni na daljnje školovanje. Ravnateljica škole Ruža Hideg roditeljima, đacima i gostima uputila je divan govor.

„Štovani gosti, dragi roditelji i đaci!

Srdačno Vas pozdravljam prilikom oproštajne svečanosti 2005./2006. školske godine. Posebno pozdravljam učenike osmog razreda koji su danas završili učenje u našoj školi i zadnji put su sjedili u klupama naše ustanove.

Opraštanje je mogućnost za pamćenje. Sjećajmo se svega što se dogodilo u prošlim osam godina.

Brojčano niste bili velik razred, ali nosili ste u sebi veliku posebnost. Poseban karakter ste dali našoj školi sa svojim bogatstvom, svi u svom karakteru. Sudjelovali ste u raznim aktivnostima, bili ste spremni za školske programe. Mnogi od vas su promovirali ime naše škole na raznim natjecanjima i bili su aktivni članovi školske plesne skupine i pjevačkoga zbora, rukometne i nogometne ekipe. Radujem se što je bilo među vama više učenika koji su bili dobri u vladanju, uljudni i vrlo marljivi u učenju, nekolicina vas uspješno je položila čak i usmeni jezični ispit srednjega stupnja.

Niste nikad odbijali zadaće kojih ste se primali za dobrobit naše škole. Mnogo puta ste razdragali naša srca nastupajući sa stihovima,

Ines Ronta iz martinačkog vrtića

pjesmama i plesovima na raznim priredbama. Oni pak koji su se u manjoj mjeri uključivali u društveni rad, zajedno su se radovali našim postignutim uspjesima.

Nadam se da svi koji ste bili uvijek spremni za školske programe, svojim karakterom pozitivno ste utjecali na naše učenike.

Svi djelatnici škole će osjećati vaš odlazak.

Dragi roditelji, majke i tate!

Zahvaljujem vam na odgoju ove divne djece, budite ponosni na njih jer su pokazali da su vrijedni vaše ljubavi, potpore i brige. Njihovo ponašanje i rezultati pokazuju da vide svoj životni cilj, u čemu ih morate potpomagati.

Dragi učenici!

U ime svojih kolega, svih učenika želim vam uspješnu budućnost, sreću i radost u životu, snagu i ustrajnost pri ostvarivanju ciljeva.”

Oproštaj od martinačkog vrtića bio je također popodne istog dana. Oprostilo se jedanaestero djece. Torbice im nisu bile tradicionalne, nego ih je resila njihova zajednička fotografija.

J. Gregeš

MALA STRANICA

Izradila Dijana Kovači
iz Fiečhaza

Dan prirode

U našoj školi 17. svibnja imali smo Dan prirode. Ujutro je padala kiša, pa nismo mogli ići u šumu, zato smo Dan prirode organizirali u selu. Ujutro u devet sati svi smo otišli u veliku školu. Iz škole svakih deset minuta kretao je po jedan razred na natjecanje. Osmi razred nije se natjecao jer su oni pomagali učiteljima u organizaciji. Bilo je osam postaja; na prvoj zadatak je bila prva pomoć. Druga postaja bila je na donjoj autobusnoj stanici, tamo smo morali složiti puzzle. Treća je bila u donjoj školi, tamošnji zadatak bio je „hod po močvari“. U knjižnici je bila četvrta postaja, gdje smo ispunili toto. U gornjoj autobusnoj stanici smo dobili peti zadatak: pročitati tajni tekst. Šesti zadatak je bilo športsko natjecanje u domu kulture. Zatim smo se vratili u veliku školu, ondje smo dobili sedmi zadatak: pucati puškom. Zadnja je postaja bila na igralištu, tamo smo se trebali penjati po užetu. Poslije smo jeli gulaš, pili sok, malo smo se igrali i onda je slijedilo ocjenjivanje. U višim razredima prvi je bio sedmi razred, a u donjima četvrti razred.

Meni se jako sviđao taj dan.

Ivan Vujčić, 5. r., Petrovo Selo

Matura u Pečuhu

Foto: Ákos Kollar

RE-NATA u Nardi Poziv u gradišćanski omladinski tabor

Već trinaesti put se organizira tabor gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, od 3. do 6. augustuša u Nardi. DGMU (Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj) i Mladina iz Narde skupa organiziraju najveću omladinsku manifestaciju na našem tlu, pod nazivom RE-NATA 2006.

Tabor. Ideš u tabor? Kako idete? Gdo će još biti tamo? Već trinaesti put si morem postaviti pitanja, već trinaesti put si morem pineze šparati da mi bude dost na ove četire dane. Svako ljeto ista ćut, vruće je. Ne volim spati u šatoru. Negdo me zbudja: Hodi! Moraš se stati! Razmislim kade sam, gdo sam i idem dalje, ne smijem ostaviti van ništ.

Ako pogledam najzad, najbolje minute, ure ljeta su vik nekako vezane uz tabor. More biti to jedna šala, jedan dobar band, prijatelj(ica) ili jedan poljubac. Negda se zaljubiš, negda najdeš doživotne prijatelje tamo. Ovisi o tebi.

Ovo ljeto idemo u Nardu. Selo polag Čajte i Čembe trudi se da nam bude najbolje. Različiti programi na danu, od naticanja do konferencije o zaštiti okoliša, svaki more nešto dobiti po svojem ukusu. Diskusija o situaciji hrvatskoga tiska u Ugarskoj i predstavljanje tajednika *Hrvatskoga glasnika* bit će zaistinu jedna važna točka našega tabora. Ako slučajno nekome još ovo nije dost, i želi se još bolje opustiti, dobit će navečer grupe iz Gradišća i iz Hrvatske, ke jedva čekaju da razveselu, i zopet začaraju publiku hrvatskom muzikom.

Zaistinu je teško pisati o nečemu što se svakako mora doživiti. Ufam se da ćemo se najti s dragimi tovaruši, poznaniki i u Nardi. Info: rayfilip@gmail.com, ili na dgm.u.mghfe@gmail.com adresu.

Rajmund Filipović
predsjednik DGMU-a

Slika s prvoga omladinskoga tabora u Nardi. Ondašnje glavne organizatorice Estera Bošić-Škrapić i Kristina Glavanić s predsjednikom HDS-a Mijom Karagićem

Narodnosni kup trih škol Gornji Četar zopet na vrhuncu

Zlatni Petrovišćani u nogometu na malom igrališću

Na pragu školskoga odmora na čas ćemo se vratiti još na jednu športsku priredbu ka je održana 7. junija, srijedu. Pri Narodnosnom kupu su 33. put skupadošli nogometaši i rukometaši trih gradišćanskih škol, ovput u Petrovom Selu. Sve je manje dice u naši škola, sve je manje kapacitetov za tjelovježbanje i sve manje je važno po državnom diktatu da naša mladina bude žilava, izdržljiva, fizički dobro pripremljena. Najmanje je dice u židanskoj školi, a u silnom šparnom paketu jur prlje nekoliko ljet je moralo školsko peljačtvo otpustiti i učiteljicu tjelovježbe. Rukometašice ovput je pripravila dobrovoljno u svojem slobodnom vrimenu jedna mati, a športske ure zasada pelja školska direktorica. Tako Židanci nisu čuda česa mogli pokazati u nijednoj grani naticanja, suprot nadmoći. Pitanje je bilo, kot i svako

ljeto, hoće li moći Petrovišćani konačno odzeti pobjedu od Gornjega Četara, koji je jur ljeta dugo u vodećoj poziciji na ovom spravišću. Nisu mogli zeti, ali trudili su se. Petrovišćani jedino u nogometu na malom igrališću su mogli potući Četarce, tako je dična slava još jednoč pripala četarskim školalom kot i njevim učiteljem Attili Kratochwillu. Jur je stara tradicija da se dilu nagrade, pokali i najboljim igračem. Ti su ovo ljeto bili u rukometu Bettina Éder iz Gornjega Četara, u nogometu na malom igrališću petroviski Barnabaš Varga, a na velikom igrališću takaj Četarac Bertalan Čeri. Ostaje ufanje za drugo ljeto, morebit u Hrvatskom Židanu će se dogoditi čudo i najt će se drugi prvaki, drugi obrazi, drugi talentirani športsaši.

-Tiho-

U 25. broju *Hrvatskoga glasnika* pogrešno smo potpisali ovu fotografiju, zato je još jednom donosimo, uz ispriku Četarcima.
Uredništvo

Četarska nepobjedljiva ekipa

Croatiada 2006 – Santovo

Državno natjecanje u poznavanju hrvatskog narodopisa

Već po običaju, u organizaciji Hrvatske državne samouprave, u utorak, 6. lipnja, u Santovu je održano Državno natjecanje u poznavanju hrvatskoga jezika, književnosti, kulture i narodopisa za učenike 5. i 6. razreda dvojezičnih i predmetnih osnovnih škola.

Kako nas je izvijestila referentica Ureda HDS-a *Zdenka Šibalin*, ukupno je bilo 12 natjecatelja iz raznih hrvatskih naselja: iz Kerestura (3), Martinaca (4), Budimpešte (2) i Santova (3). Svi su prijavnici toga natjecanja došli na usmeni dio. Pismeni dio ove godine bio je malo drukčiji, trebali su pisati sastavak na temu „Obrada jednog hrvatskog običaja”. Na usmenom dijelu više se provjeravalo znanje hrvatskoga jezika, bio je nevezani razgovor, a i provjeravalo se znanje iz narodopisa (hrvatski običaji).

Članovi ocjenjivačkog suda bili su *Anica Torjanac* i *Zdenka Šibalin*, ali pismeni dio,

IZLET ZAJEDNIŠTVA

Desetljeće izleta

Djelatnici kotoripske i keresturske osnovne škole u petak, 16. lipnja, okončali su desetu godinu organizacije zajedničkih izleta po Hrvatskoj i Mađarskoj. Ovogodišnji domaćin mu je bila kotoripska osnovna škola, pa je tako 40 izletnika posjetilo Lepoglavu, etnoseo Kumrovec, bili su u Desiniću, odnosno na Velikom Taboru te Ludbregu. Spominjući organizatore, treba dodati da se u škole u tom izmjenjuju, što znači da će domaćini idućeg izleta biti susjedi s lijeve obale Mure. Ravnateljica kotoripske škole *Snježana Matoš* kaže da kada je riječ u odredištima, obje strane nastoje pokazati sve ljepote kojima njihove zemlje obiluju.

sastavke u kategoriji dvojezičnih škola ispravila je *Zorica Agatić*.

Pobjednici u kategoriji dvojezičnih škola:

1. mjesto: **Marica Kovač** (6. razred, Santovo): jednotjedni boravak u Jezičnom taboru na otoku Pagu 18. – 25. lipnja 2006. godine,
2. mjesto: **Marko Štimac** (6. razred, Santovo): bonovi za kupnju knjiga, 5000 Ft,
3. mjesto: **Renata Velin** (6. razred, Budimpešta): bonovi za kupnju knjiga, 3000 Ft.

Pobjednici u kategoriji škola s predmetnom nastavom:

1. mjesto: **Petra Tábori** (6. razred, Martinci): jednotjedni boravak u Jezičnom taboru na otoku Pagu 18. – 25. lipnja 2006. godine,
2. mjesto: **Éva Horváth** (6. razred, Martinci): bonovi za kupnju knjiga, 5000 Ft,
3. mjesto: **Barbara Szieber** (6. razred) – Martinci: bonovi za kupnju knjiga, 3000 Ft.

Tekst: *S. Balatinac*, Slika: *J. Šibalin*

Anica Kovač, ravnateljica keresturske škole, ističe da je tim izletom pala zavjesa na još jedan veliki zajednički projekt prekogranične suradnje imena Stare šege. Ne imenujući ga, najavila je novi koji će, kao i prethodna dva, biti sufinanciran novcem EU.

Tekst i snimka: *M. Grubić*

Narodnosni festival u Angyalföldu

U budimpeštanskome XIII. okrugu, u Angyalföldu, svake godine u lipnju (ovoga puta 11-og) priređuje se Narodnosni festival na kojem redovito bude predstavljena i hrvatska kulturna baština. Glavni pokrovitelj ovogodišnjeg Festivala bio je gradonačelnik i parlamentarni zastupnik dr. József Tóth. Nakon mimohoda i pozdravnih riječi organizatora, među inima i Jelice Pašić Drajkó, dopredsjednice tamošnje Hrvatske manjinske samouprave, slijedio je šaroliki kulturni program gdje je Hrvate zastupao tamburaški sastav „Koprive” iz Petrova Sela.

Imali smo prilike, a i povoda čestitati našim Petrovoselcima, osobno primašu Rajmondu Filipoviću, koji nam je o sastavu rekao:

– Prije svega nam je drago što smo od Hrvatske manjinske samouprave XIII. okruga počašćeni sudjelovanjem na ovoj velebnj priredbi. Zapravo svi mi u neku ruku imamo dobre veze s glavnim gradom, naime, neki su članovi ovdje i zaposleni. „Koprive” su osnovane prije 6-7 godina, što znači da smo, prateći KUD „Gradišćanci” u Petrovom Selu, nešto kasnije, osim plesnog ansambla, zasvirali i na drugim zabavama. U međuvremenu smo se preustrojili i opredijelili za naziv „Koprive”. Zanimljivo je znati da je kod nas poznata izreka „koprive se navačer zbuđaju”, dakle mi smo se držali toga jer se preko dana „odmaramo”, a tijekom noći „se zbuđamo”, oživljavamo, sviramo.

Sastav nam je sedmočlan: na berdi svira Andrija Handler, na kontrašici Mikloš Kohut, na čeloviću Mikloš Temel, na I. basprimašici Robert Harangozo, na II. basprimašici Emil Temel, a na primici moja skromnost. Ovoga puta repertoar nam je sadržavao četiri broja, i to: popularnu bačvansku pjesmu „Širok Dunav, ravan Srijem”, splitske melodije, posavski drmeš i tradicionalnu oproštajnu „Pjesmu rastanka”.

Zbog obnove Prosvjetnoga središta „Attila József” Festival je protekao na Crkvenom trgu; ondje je svaka manjinska samouprava imala svoj šator gdje su građani, uz milozvučnu glazbu sastava „Koprive”, dolično ugošćeni.

M. Dekić

Natječaj

Sukladno odluci Skupštine Hrvatske državne samouprave i Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj, Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj raspisuju natječaj za popunu radnoga mjesta voditelja/ravnatelja Croatice, neprofitnog poduzeća za informativnu, kulturnu i nakladničku djelatnost.

Uvjeti: – visoka stručna sprema

– znanje hrvatskoga jezika na visokom stupnju

– podnošenje projekta djelovanja poduzeća

– mađarsko državljanstvo.

Skupština Hrvatske državne samouprave i Zemaljsko vijeće Saveza Hrvata u Mađarskoj ravnatelja Croatice imenovat će na rok od pet godina.

Rok za podnošenje ponuda: 30 dana od objave u Hrvatskome glasniku.

Adresa: Ured Hrvatske državne samouprave 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Nogometni turnir „Pinka” Petroviski seniorsi još vik najbolji

Iako cijeli svijet luduje ki u Njemačkoj, ki pred televizijama za balunom, Petrovišćani su sebi i prijateljem naredili malo prvenstvo, Nogometni turnir „Pinka”. Ov športski kup su jur jednoč odgodili zavolj godine, ka je oprala Duhovsku nedilju za ov sastanak, međutim, 10. junija, subotu, i suprot dopodnevna mokroga nebeskoga „blagoslova” je održano naticanje u sudjelovanju Keresteša, Gornjega Četara ter Petrovoga Sela, jer Pornova je u zadnjem trenutku otpovidala utakmice. Po riči Viktora Kohuta, petroviski seniorski nogometni klub je utemeljen pred desetimi ljeti od kih 20 igračev ki su dugo ljet skupa tirali labdu na petroviskom tlu i još im i dandanas fali gibanje, redovno kretanje.

– *Nismo samo kolege na travi, nego smo i prijatelji, to zlamenuje da imamo takovo društvo čiji kotrigi rado se družu i u privatnom žitku* – je rekao jedan od peljačev ovoga kluba. Te subote je nebo zaigralo sa suncem i oblaki, ovde na zemlji je pak jedna momčad drugu minjala u blatu i vodi, jer da nijedan igrač nije došao s igrališća doli čist, to smo vidili. Još su se hrabreno izdržali, a zašto, na to je odgovorio Vilmoš Pataki iz Gornjega Četara: – *Jako se veselimo da smo zopet ovde, ljeta dugo smo išli simo na*

Wagnerov spomin-kup, a ljetos se je ganuo ov novi Pinka-kup. Važno je da se dobro čutimo, iako mi stariji jur jako hudo se istrudjamo, a k istini sliši da ljetos nismo imali ni treninga. Suprot Keresteša smo dobili utakmicu 4 : 1, dokle su Petrovišćani potukli nas 5 : 2. Ovput su se mogli domaćini veseliti pobjedi jer pokal je ostao doma, ali kako je rekao Viktor Kohut, „maru sriče smo u tom imali da smo mi pobijedili. Važna je utakmica, a još važnije je ov gujaški party koji za derbijem ide i dobro je pogledati na vesele obraze ke oko nas vidimo.” Žene seniorskih igračev za vrime utakmic su u bograču kraljevsko jilo napravile iz 60 kg govedskoga mesa i nisu samo pogostile diozimatelje turnira, nego su gujaš mogli kušati i stanovnici sela. Odsad izmjenično će se organizirati Pinka-kup u spomenuti seli polag ove rijeke, a sada su priredjenje ovoga naticanja financijelno potpomagale Samouprava i Hrvatska manjinska samouprava Petrovoga Sela ter Zaklada za Petrovo Selo. Petroviski seniorski nogometaši u septembru će se najti na domaćem terenu s prijatelji, Hrvati iseljeniki iz Beča, s kimi se njeguju jur dugoljetošnji kontakti.

-Tiho-

2006.07.08.
SUBOTA • SZOMBAT • SAMSTAG
21.00
TAMBEČARI
DANIJELA (HR)
ČUNGAM 000
2006.07.09.
NEDELJA • VASÁRNAP • SONNTAG
15.00 FOLKLOR OTPODNE • DÉLUTÁN • NACHMITTAG
17.00 **ARASINDA**
18.30 **KOPRIVE**
PET. SZENTPÉTERFA
2006
PETROVO SELO
FESTIVAL

PEČUH – Tradicionalni međunarodni folklorni festival „Dobro došli, naši mili gosti” u organizaciji KUD-a „Tanac” priređuje se već desetak godina uza sudjelovanje mnogobrojnih hrvatskih folklornih društava iz zemlje i inozemstva. Festival se ove godine priređuje 15. i 16. rujna.

Pinka-pokal je ostao doma
pri organizatori